

Bölüm 19

GEBELİK VE DERİ

Mine Müjde KUŞ¹

Gebeliğe bağlı gelişen hormonal, metabolik, immünolojik ve vasküler değişiklikler deride birtakım değişikliklere yol açmakta veya var olan dermatozları etkilemektedir. Gebelik sürecinde meydana gelen derideki bu değişiklikler 3 grupta incelenmektedir.

1. Gebeliğin fizyolojik deri değişiklikleri
2. Gebeliğin etkilediği dermatoz ve deri tümörleri
3. Gebeliğe spesifik dermatozlar

GEBELİĞİN FİZYOLOJİK DERİ DEĞİŞİKLİKLERİ

A. Pigmentasyon Değişiklikleri

Gebelikte görülen pigmentasyon artışı Melanin Stimülan Hormon (MSH), östrojen ve progesteron düzeylerinde artış ile ilişkilidir. (Lawley & ark.,2003)

Hiperpigmentasyon

Gebelikte deride yaygın ve hafif hiperpigmentasyon genellikle görülür. Meme ucu, areola ve dış genital bölge gibi hiperpigmente olan bölgelerde pigmentasyonda artış belirgindir. Anterior abdominal duvarda linea alba olarak isimlendirilen ince çizgi gebelikte hiperpigmente olur ve linea nigra olarak adlandırılır. Efelidler, nevuslar ve skarlarda da bu dönemde pigmentasyon artışı görülmektedir. Hiperpigmentasyon gebelik sürecinde artar gebelik sonrasında genellikle hafifler. (Kroumpouzou & Cohen, 2001) (Muzaffar & Hussain & Haroon, 1998)

Melazma

Melazma derinin güneş gören yerlerinde, düzensiz, açıktan koyuya kahverengi makül ve yamalarla seyreden, sık görülen edinsel bir pigmentasyon bozukluğudur. (Aydın, 2015)

Gebelerin %50'sinden fazlasında oluşmaktadır. Çoğunlukla koyu tenli gebelerde ikinci trimesterden sonra meydana gelmektedir. Sentrofasial, malar ve mandibular olmak üzere 3 farklı yayılım gösterir. Melanin depolanması %70 epidermiste, %10 dermal ve %20 her ikisinde birden olmaktadır. Klinik olarak

¹ Uzm. Dr., Kahramanmaraş Necip Fazıl Şehir Hastanesi mmujde_ozdemir@hotmail.com

KAYNAKLAR

1. Al-Fares, S. I., Vaughan Jones, S., & Black, M. M. (2001). The specific dermatoses of pregnancy: a re-appraisal. *Journal of the European Academy of Dermatology and Venereology*, 15(3), 197-206.
2. Al-Fouzan, A. W. S., Galadari, I., Oumeish, I., & Oumeish, O. Y. (2006). Herpes gestationis (Pemphigoid gestationis). *Clinics in dermatology*, 24(2), 109-112.
3. Ambros-Rudolph, C. M. (2006). Dermatoses of pregnancy. *JDDG-JOURNAL DER DEUTSCHEN DERMATOLOGISCHEN GESELLSCHAFT-*, 4(9), 748.
4. Ambros-Rudolph, C. M., Müllegger, R. R., Vaughan-Jones, S. A., Kerl, H., & Black, M. M. (2006). The specific dermatoses of pregnancy revisited and reclassified: results of a retrospective two-center study on 505 pregnant patients. *Journal of the American Academy of Dermatology*, 54(3), 395-404.
5. AYDIN, F. (2015). Melazma. *Türkiye Klinikleri Journal of Dermatology Special Topics*, 8(2), 39-46.
6. Balch, C. M., Soong, S. J., Gershenwald, J. E., Thompson, J. F., Reintgen, D. S., Cascinelli, N., ... & Atkins, M. B. (2001). Prognostic factors analysis of 17,600 melanoma patients: validation of the American Joint Committee on Cancer melanoma staging system. *Journal of clinical oncology*, 19(16), 3622-3634.
7. Barankin, B., Silver, S. G., & Carruthers, A. (2002). The skin in pregnancy. *Journal of Cutaneous Medicine and Surgery: Incorporating Medical and Surgical Dermatology*, 6(3), 236-240.
8. Binazzi, M., Pérez, A. G., & Gebhart, W. (1988). Pregnancy and Skin. In *Dermatology in Five Continents* (pp. 943-945). Springer, Berlin, Heidelberg.
9. Bitirgen, E., Köşüş, A., Kalem, M. N., Duran, M., & Köşüş, N. (2016). Gebelikte cilt hastalıkları. *Jinekoloji-Obstetrik ve Neonatoloji Tıp Dergisi*, 13(2).
10. Black, M. M. (2001). Dermatoses of pregnancy: new developments. *The Journal of dermatology*, 28(11), 635-637.
11. Bleehen, S. S., & Anstey, A. V. (2004). Disorders of skin colour. *Rook's textbook of dermatology, 1925-1992*.
12. Dacus, J. V. (1990). Pruritus in pregnancy. *Clinical obstetrics and gynecology*, 33(4), 738-745.
13. Durmazlar, S. P. K., Atacan, D., & Eskioglu, F. (2007). Gebelikte fizyolojik ve biyolojik deri değişiklikleri: derleme. *EDİTÖRLER KURULU*.
14. Elson, M. L. (1990). Treatment of striae distensae with topical tretinoin. *The Journal of dermatologic surgery and oncology*, 16(3), 267-270.
15. Germain, A. M., Carvajal, J. A., Glasinovic, J. C., & Williamson, C. (2002). Intrahepatic cholestasis of pregnancy: an intriguing pregnancy-specific disorder. *Journal of the Society for Gynecologic Investigation*, 9(1), 10-14.
16. Goldberg, D. J., Sarradet, D., & Hussain, M. (2003). 308-nm excimer laser treatment of mature hypopigmented striae. *Dermatologic surgery*, 29(6), 596-599.
17. Graham-Brown, R. A. C. (2004). The ages of man and their dermatoses. *Rook's textbook of dermatology*, 3661-3690.
18. Headington, J. T. (1993). Telogen effluvium: new concepts and review. *Archives of dermatology*, 129(3), 356-363.
19. Hellreich, P. D. (1974). Skin changes of pregnancy. *Cutis*, 13(1), 82-86.
20. Jenkins, R. E., Hern, S., & Black, M. M. (1999). Clinical features and management of 87 patients with pemphigoid gestationis. *Clinical and experimental dermatology*, 24(4), 255-259.

21. Karen, J. K., & Pomeranz, M. K. (2008). Skin Changes and Diseases in Pregnancy. Fitzpatrick's Dermatology in General Medicine (Wolff K, Goldsmith LA, Katz SI, et al, eds).
22. Koç, E. (2016). Psoriasisste Biyolojik Ajan Kullanımı. TÜRKDERM-Deri Hastalıkları ve Frengi Arşivi, 50(Supp: 1), 29-32.
23. Kroumpouzou, G., & Cohen, L. M. (2001). Dermatoses of pregnancy. Journal of the American Academy of Dermatology, 45(1), 1-22.
24. Kroumpouzou, G., & Cohen, L. M. (2003). Specific dermatoses of pregnancy: an evidence-based systematic review. American journal of obstetrics and gynecology, 188(4), 1083-1092.
25. Lammert, F., Marschall, H. U., Glantz, A., & Matern, S. (2000). Intrahepatic cholestasis of pregnancy: molecular pathogenesis, diagnosis and management. Journal of hepatology, 33(6), 1012-1021.
26. MARTIN, A. G., & LEAL-KHOURI, S. U. S. A. N. A. (1992). Physiologic skin changes associated with pregnancy. International journal of dermatology, 31(6), 375-378.
27. McDaniel, D. H. (2002). Laser therapy of stretch marks. Dermatologic clinics, 20(1), 67-76.
28. Mullally, B. A., & Hansen, W. F. (2002). Intrahepatic cholestasis of pregnancy: review of the literature. Obstetrical & gynecological survey, 57(1), 47-52.
29. Muzaffar, F., Hussain, I., & Haroon, T. S. (1998). Physiologic skin changes during pregnancy: a study of 140 cases. International Journal of Dermatology, 37(6), 429-431.
30. Nicklas, A. H., & Baker, M. E. (2000, December). Imaging strategies in the pregnant cancer patient. In Seminars in oncology (Vol. 27, No. 6, pp. 623-632).
31. Nussbaum, R., & Benedetto, A. V. (2006). Cosmetic aspects of pregnancy. Clinics in dermatology, 24(2), 133-141.
32. Păunescu, M., Feier, V., Paunescu, M., Dorneanu, F., Sisak, A., & Ambros-Rudolph, C. M. (2008). Dermatoses of pregnancy. ACTA DERMATOVENEROLOGICA ALPINA PANONICA ET ADRIATICA, 17(1), 4.
33. Rioseco, A. J., Ivankovic, M. B., Manzur, A., Hamed, F., Kato, S. R., Parer, J. T., & Germain, A. M. (1994). Intrahepatic cholestasis of pregnancy: a retrospective case-control study of perinatal outcome. American journal of obstetrics and gynecology, 170(3), 890-895.
34. Roger, D., Vaillant, L., Fignon, A., Pierre, F., Bacq, Y., Brechot, J. F., ... & Lorette, G. (1994). Specific pruritic diseases of pregnancy: a prospective study of 3192 pregnant women. Archives of dermatology, 130(6), 734-739.
35. Roncaglia, N., Arreghini, A., Locatelli, A., Bellini, P., Andreotti, C., & Ghidini, A. (2002). Obstetric cholestasis: outcome with active management. European Journal of Obstetrics & Gynecology and Reproductive Biology, 100(2), 167-170.
36. Rudolph, C. M., Al-Fares, S., Vaughan-Jones, S. A., Müllegger, R. R., Kerl, H., & Black, M. M. (2006). Polymorphic eruption of pregnancy: clinicopathology and potential trigger factors in 181 patients. British Journal of Dermatology, 154(1), 54-60.
37. Sherard III, G. B., & Atkinson Jr, S. M. (2001). Focus on primary care: pruritic dermatological conditions in pregnancy. Obstetrical & gynecological survey, 56(7), 427-432.
38. Shornick, J. K. (1998, September). Dermatoses of pregnancy. In Seminars in cutaneous medicine and surgery (Vol. 17, No. 3, pp. 172-181).
39. Shornick, J. K. (2003). Pregnancy dermatoses. Dermatology. London, Edinburgh, New York, Philadelphia, St. Louis, Sydney, Toronto: Mosby, 425-432.

40. Shuster, S. (1979). The cause of striae distensae. *Acta dermato-venereologica. Supplementum*, 59(85), 161-169.
41. Tauscher, A. E., Fleischer, A. B., Phelps, K. C., & Feldman, S. R. (2002). Psoriasis and pregnancy. *Journal of Cutaneous Medicine and Surgery: Incorporating Medical and Surgical Dermatology*, 6(6), 561-570.
42. Thomas, R. G. R., & Liston, W. A. (2004). Clinical associations of striae gravidarum. *Journal of Obstetrics and Gynaecology*, 24(3), 270-271.
43. Wintern, G. B. (1989). Skin diseases aggravated by pregnancy. *Journal of the American Academy of Dermatology*, 20(1), 1-13.
44. Winton, G. B., & Lewis, C. W. (1982). Dermatoses of pregnancy. *Journal of the American Academy of Dermatology*, 6(6), 977-998.
45. Wong, R. C., & Ellis, C. N. (1984). Physiologic skin changes in pregnancy. *Journal of the American Academy of Dermatology*, 10(6), 929-940.
46. Yılmaz, E. (2007). Gebeliğin fizyolojik deri değişimleri.
47. Young, G., & Jewell, D. (2001). Topical treatment for vaginal candidiasis (thrush) in pregnancy. *Cochrane Database of Systematic Reviews*, (4).